

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesinnän häirintää

Hakija

Pohjanmaan merikotkat ry. / Tapio Osala

Asia

Lupahakemus merikotkan pesinnän kuvaamiseen neljällä pesällä Närpiössä, Korsnäsissä, Maalahdella, Mustasaarella ja Vaasassa, Pohjanmaalla.

Hakemus

Hakija hakee lupaa saada asentaa kamerat neljälle merikotkan pesälle Närpiön, Korsnäsin, Maalahden, Mustasaaren tai Vaasan kuntiin vuosina 2026–2030. Näillä alueilla on runsaasti merikotkien pesiä ja kameran sijoittamiseen soveltuvia pesäpuita. Kameran asennettaisiin pesille 1. helmikuuta mennessä ja poistettaisiin 1.11.2030 mennessä. Lupaa haetaan tutkimustarkoituksessa.

Hakijalla on ollut aikaisemmin vastaava lupa merikotkan pesille, mutta henkilöresurssien puutteessa sitä ei ole voitu hyödyntää. Kahdelle sääksen pesälle on voimassa olevat luvat, ja niiden kautta on saatu arvokasta kokemusta laitteistoista sekä uutta tietoa.

Pohjanmaalla on ollut paljon merikotkan aktiivipesiä, joissa pesintä jostain syystä keskeytynyt. Vuonna 2024 onnistuneita pesintöjä oli m86, mutta epäonnistuneita peräti 46, joissa pesintä oli selvästi aloitettu. Pesäkamerat voisivat tuoda tähän selvitystä. Viron, Latvian ja Tanskan pesäkameroilla on saatu tietoa muun muassa munanryöstöistä. Hakija on järjestänyt tutustumismatkan Virossa toimiviin nettikamerahankkeisiin. Menetelmä toimii hyvin, eikä ole Baltiassa tai Tanskassa haitannut merikotkien pesintää. Myös Norjassa on ollut vuosia merikotkan kamerapesä, jossa merikotka on onnistuneesti pesinyt.

Tarkoituksena on rakentaa järjestelmät, jotka toimivat itsenäisesti ja langattomasti (aurinkokenno ja akusto, kamera ja tiedonsiirtolaite, uusi etähallintalaite). Lähetystekniikkaan on etähallintamahdollisuus ja talvella, kun pesällä hiljaista, voidaan lähetyskalustoa pitää käynnissä vain 5 min/vrk, jotta akustoa ei ole tarvetta talvella uusia. Huoltoihin on mahdollisuus, kun pesällä käydään rengastuksen yhteydessä. Rengastuskäynti kestää noin 45 min. Muuta pesinnän aikaista kaluston huoltotarvetta ei pitäisi olla. Pesälle ei kiivetä pesinnän aikana (paitsi rengastus). Jos maassa oleva kalusto vaatisi huoltotarvetta, se tehtäisiin yöllä. Hakijalla on kymmenes pesäkameravuosi menossa sääksen pesiltä ja tekniikka on tuttua.

Naamioidut kamerat varustetaan puusta alas lasketulla kaapelilla. Kaapeli vedetään lähetyslaitteistolle, joka sijoitetaan etäämmälle pesäpuusta, pesintää mahdollisimman vähän häiriten. Kameran kuvaa seurataan jatkuvasti ja sen tallenteelta kirjataan kaikki pesätapahtumat kirjalliseen raporttiin ja tarvittavat kuvat tallennetaan. Tarkoituksena on jakaa kuvamateriaalia internetin välityksellä, kuitenkin pesän sijaintia paljastamatta.

Pesäkameroiden tärkein merkitys on hankkia uutta tietoa merikotkien perusbiologiasta ja käyttäytymisestä pesällä. Toistaiseksi kaikki tieto perustuu epäsuoriin todisteisiin rengastuskäyntien yhteydessä, saalistähteisiin pesällä ja sen tuntumassa (sulavat,

hajoavat ja muille eläimille kelpaavat saalistähteet jäävät heikosti edustetuiksi) sekä satunnaiseen henkilökohtaiseen havainnointiin optiikan avulla. Esimerkit kameroiden käytöstä ulkomailla ovat jo nyt tuoneet runsaasti uutta tietoa merikotkien perusbiologiasta ja käyttäytymisestä pesinnän aikana ja pesillä. Tarkka tieto Suomesta puuttuu.

Hankkeen projektiryhmässä on tutkimusvastaavana merikotkatutkija Juhani Koivusaari, meritoitunut sääksitutkija Matts Finnlund, merikotkarengastaja Christian Rodas sekä biologi ja merikotkarengastaja Timo Lumme. Projektivastaavana toimii merikotkarengastaja Tapio Osala.

Määräykset, joita hakemus koskee

Merikotka on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsäkierron kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

Päätös ja lupaehdot

Varsinais-Suomen ELY-keskus myöntää hakijalle luvan merikotkien pesinnän kuvaamiseen alla luetelluin ehdoin.

- 1 Lupa on voimassa ajalla 1.1.2026-30.11.2030 Närpiössä, Korsnäsissä, Maalahdella, Mustasaarella ja Vaasassa.
- 2 Tällä luvalla saa kuvata enintään neljää merikotkan pesää.
- 3 Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
- 4 Kuvaaminen ja laitteiston huolto eivät saa vaarantaa merikotkan tai mahdollisesti pesimään tulevan muun rauhoitetun linnun pesintää missään vaiheessa. Kameroiden asentamisen ja poistamisen tulee tapahtua pesimäkauden ulkopuolella. Mikäli kuvauksen havaitaan häiritsevän pesintää, tulee laitteisto poistaa viipymättä.
- 5 Käytettävät laitteet ja välineet on sijoitettava maastoon siten, että ne eivät houkuttele ulkopuolisia henkilöitä pesän läheisyyteen. Kuvauskulmat tulee rajata niin, ettei paikka ole tunnistettavissa tai muuten tule julkiseksi.
- 6 Sivustolla, jolla pesäkuvaa jaetaan julkiseksi, tulee olla maininta, että pesäkuvaukselle on myönnetty luonnonsuojelulain mukainen poikkeuslupa merikotkaa koskevista rauhoitussäännöksistä. Samassa yhteydessä on ilmoitettava tämän päätöksen asianumero VARELY/3928/2025.
- 7 Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyäessä lupa on esitettävä.
- 8 Mikäli toimenpiteitä tehdään perustetuilla luonnonsuojelualueilla, tulee hakijan tarvittaessa erikseen hakea lupaa poiketa näiden alueiden rauhoitusmääräyksistä. Yksityisten luonnonsuojelualueiden osalta lupaviranomainen on alueellinen ELY-keskus ja valtion suojelualueiden osalta Metsähallitus.
- 9 Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
- 10 Varsinais-Suomen ELY-keskus valvoo lupaehtojen noudattamista yhdessä Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
- 11 Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain vuoden loppuun mennessä. Raportti toimitetaan Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kirjaamoon (kirjaamo.varsinais-ely.fi).

suomi@ely-keskus.fi) päätöksen asianumerolla VARELY/3928/2025 varustettuna. Raportista tulee ilmetä mahdollisten huoltotöiden tarve sekä huoltotöiden kesto ja ajankohdat. Raportin toimittamisen yhteydessä tulee lisäksi antaa yhteenveto kuvamateriaalin alustavista tuloksista, kuten mahdollisista pesinnän keskeytymisen syistä ja pesintätuloksesta, tieto siitä, onnistuttiinko pesäkuvauksen avulla lukemaan rengastustietoja sekä arvio kuvauksen vaikutuksesta pesivän parin pesintään.

- 12 Hakijan tulee pyydettäessä luovuttaa kuvamateriaali Varsinais-Suomen ELY-keskukselle suojelutarkoitusta varten. ELY-keskus voi harkintansa mukaan luovuttaa materiaalia kolmansille osapuolille em. tarkoituksessa.

Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää tutkimus- ja opetustarkoituksessa. Lisäksi lintudirektiivin 10 artiklan mukaisesti jäsenvaltioiden on edistettävä luonnonvaraisten lintujen tutkimusta sekä muuta työtä niiden suojelemiseksi.

Merikotkan pesintää kuvaamalla saadaan lisää tietoa lajin perusbiologiasta ja pesimiseen liittyvistä yksityiskohdista. Kuvamateriaalin avulla voidaan mm. tunnistaa merikotkayksilöitä, seurata pesinnän etenemistä ja tutkia merikotkan ruokavaliota. Lisäksi kuvaustoiminnalla on ympäristökasvatuksellinen merkitys.

Muuta tyydyttävää tai vähemmän lajin pesintää häiritsevää keinoa vastaavan tiedon saamiseksi tutkimus- ja opetuskäyttöön ei ole saatavilla. Luvan mukaisilla toimilla ei vaikuteta merikotkan suotuisaan suojelutasoon heikentävästi, sillä merikotkan ei ole ulkomailla havaittu häiriintyvän kuvauksesta. Mikäli kuvauksen havaittaisiin häiritsevän pesintää, tulee kameralaitteisto käydä lupaehtojen mukaisesti poistamassa.

Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi luonnonvaraisten lintujen suojelusta (2009/147/EY, lintudirektiivi), artikkelit 1, 10

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Valtioneuvoston asetus (794/2024) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025

Päätöksen voimaantulo

Päätöksen mukaisiin toimenpiteisiin saa ryhtyä luvan saavutettua lainvoiman muutoksenhakuajan ja mahdollisen muutoksenhaun jälkeen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut yksikön päällikkö Olli Mattila.

Liitteet

Valitusosoitus

Tiedoksi

ympäristöministeriö kirjaamo.ym@gov.fi
Suomen ympäristökeskus kirjaamo@syke.fi
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus kirjaamo.etela-pohjanmaa@ely-keskus.fi
Pohjanmaan poliisilaitos kirjaamo.pohjanmaa@poliisi.fi
Närpiö staden@narpes.fi
Korsnäs info@korsnas.fi
Maalahti info@korsnas.fi
Mustasaari info@mustasaari.fi
Vaasa kirjaamo@vaasa.fi
SLL Pohjanmaan piiri pohjanmaa@sll.fi
Tapiola Pohjanmaa ry. info@tapiolary.com
Intresseföreningen för en levande skärgård r.f. lars.skog@netikka.fi
Natur och Miljö r.f. kansliet@naturochmiljo.fi
Ostrobothnia Australis rf. (OA) ralf@wbe.fi , oa@oa.fi
Merenkurkun Lintutieteellinen Yhdistys ry. (MLY) jka2799@gmail.com
Suupohjan Lintutieteellinen Yhdistys ry. jukkapekkataivalmaki@gmail.com ,
ville.yliteevahainen@gmail.com

Suoritemaksutta

Tämä asiakirja VARELY/3928/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument VARELY/3928/2025 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 30.09.2025 10:35

Ratkaisija Mattila Olli 30.09.2025 10:43

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen saa hakea muutosta **Vaasan hallinto-oikeudelta** kirjallisella valituksella.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä.

Tavallisella kirjeellä toimitetussa tiedoksiannossa vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Asian katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Tavallisena sähköisenä tiedoksiannona toimitetussa tiedoksiannossa asiakirja katsotaan annetun tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä.

Todisteellisesti toimitetussa tiedoksiannossa tiedoksisaantipäivän osoittaa tiedoksianto- tai saantitodistus. Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, päätös katsotaan tiedoksi saaduksi kolmantena päivänä tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- * valittajan nimi ja kotikunta
- * jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä taikka jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, on myös tämän nimi ja kotikunta ilmoitettava
- * postiosoite, puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- * päätös, johon haetaan muutosta
- * miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi
- * perusteet, joilla muutosta vaaditaan

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava muutoin kuin sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitettava valituskirjelmä.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- * elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätös alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- * todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisajankohdasta
- * asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- * asiamiehen valtakirja, asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomainen niin määrää
- * toimitettaessa valituskirjelmä sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmä on toimitettava **Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon**. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmän voi toimittaa perille henkilökohtaisesti, lähetin välityksellä, postitse tai sähköisesti. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköisesti (telekopiona, sähköpostilla tai hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta) toimitetun valituskirjelmän on oltava käytettävissä hallinto-oikeuden vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä valitusajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään asian käsittelystä hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 310 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä. Tuomioistuinlaki löytyy osoitteesta <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2015/20151455#P5>

Vaasan hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: PL 204, 65101 Vaasa

Käyntiosoite: Korsholmanpuistikko 43, 4. krs, 65100 Vaasa

Puhelin: 029 56 42780

Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi

Aukioloaika: 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätöksestä perittyä suoritemaksua koskeva muutoksenhaku

Maksuvelvollinen, joka katsoo, että julkisoikeudellisesta suoritteesta määrätyn maksun määräämisessä on tapahtunut virhe, voi vaatia oikaisua Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta kuuden kuukauden kuluessa maksun määräämisestä.